

стає власником основних засобів виробництва, борючись із злидарством і допомагаючи нижчим прошаркам.

Концепція національної держави, що нині набула поширення в країнах колишнього СРСР, Східної та ПівденноСхідної Європи, основну увагу приділяє людині – свідомому носію національної культури, але доступ інших націй до влади не обмежуються. Неправильне тлумачення ідеї національної держави може призвести до виродження її в теорію національної винятковості, що може бути небезпечним.

Одне з провідних місць у сучасній політико-правовій думці займає теорія конвергенції або синтезу двох протилежних систем – капіталістичної та соціалістичної. Дві протилежні системи поступово втрачатимуть розбіжності і “позичуючи” одна в одній позитивні ознаки та відкидаючи власні негативи, ставатимуть все більше схожими одна на одну. Представники даної теорії прогнозують подальше злиття цих систем в “єдине постіндустріальне суспільство”.

Іншою передовою концепцією держави на сучасному періоді є концепція соціальної правової держави. У своїй діяльності соціальна держава спирається на волю народу, а правова – на закон. Отже, соціальна правова держава керується законом, заснованим на волі людей, на ідеї пріоритету інтересів суспільства над інтересами держави.

1. Общая теория государства и права. Академический курс в 2-х томах. Под ред. проф. М.Н. Марченко. Т.1. – Теория государства. – М.: Изд-во “Зерцало”. – 1998.
2. Рябов С. Політологічна теорія держави // Політологічні читання. – 1995. – № 3.
3. Світова класична думка про державу і право. // Е.Ф. Безродний, Т.К. Ковальчук, О.С. Масний. – К.: Юрінком Інтер, 1999.
4. Скаун О.Ф. Теория государства и права: Учебник. – Харьков: Консум; Ун-т внутр. дел. 2000.

## МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ ОДЕРЖАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

*Сергій Ковальчук,  
IV курс, юридичний факультет.  
Науковий керівник – Харченко І.Г.,  
старший викладач.*

При розслідуванні злочинів, поряд з традиційними, можуть використовуватися також і нетрадиційні криміналістичні засоби одержання інформації. До них, зокрема, відносяться:

- 1) фонограми, що застосовуються при фоноскопії;
- 2) “рамка” або “маятник”, які використовуються при біолокації;

3) поліграф, що підлягає застосуванню у детекції брехні.

Найкраще дослідженим, на сьогоднішній день, є такий нетрадиційний криміналістичний метод пізнання як детекція брехні – метод інструментальної діагностики емоційної напруги людини, що здійснюється за допомогою такого засобу як поліграф. Інші нетрадиційні методи та засоби одержання важливої для розслідування злочинів інформації досліджені на науковому рівні дещо менше, що пов'язано з тим, що їм приділяється значно менше уваги у зв'язку з вузькістю сфери їх застосування.

Правовою основою для використання нетрадиційних криміналістичних засобів одержання інформації при розслідуванні злочинів є норми КПК України, що стосуються участі спеціаліста при проведенні слідчих дій і можливості застосування технічних засобів для збирання, фіксації та використання інформації, а також Закон України від 18 лютого 1992 р. «Про оперативно-розшукову діяльність», норми якого не передбачають переліку технічних засобів, а лише встановлюють обмеження щодо їх використання. Так, ст.9 вказаного Закону забороняє застосовувати для одержання інформації технічні засоби, які пригнічують волю або завдають шкоду здоров'ю людей та навколишньому середовищу. Проте, спеціальні нормативно-правові акти, які б регулювали підстави, умови та процесуальний порядок застосування нетрадиційних криміналістичних засобів при розслідуванні злочинів, відсутні. Це викликає цілу низку негативних наслідків. Так, зокрема, відсутність спеціальних законодавчих актів, що допускають визнання в якості доказів результатів використання у процесі розслідування злочинів нетрадиційних криміналістичних засобів, стримує розвиток наукових досліджень в цьому напрямі, не дозволяє в повній мірі використовувати можливості вказаних засобів для збирання доказів. Тому в наш час вони на практиці можуть застосовуватися лише з метою одержання орієнтуючої, а не доказової інформації. Орієнтуюча інформація розглядається у кримінальному процесі як відображена у різних джерелах інформація про доказові обставини (факти), але яка не отримала статусу доказової.

У зв'язку з цим, на сьогодні необхідно розробити та чітко врегулювати на законодавчому рівні підстави та процесуальний порядок застосування нетрадиційних криміналістичних засобів одержання інформації при розслідуванні злочинів. І лише після цього стане можливим їх використання у правоохоронній практиці нарівні з іншими технічними засобами, за допомогою застосування яких покращується ефективність досягнення завдань кримінального судочинства, передбачених ст.2 КПК.

1. Кримінально-процесуальний кодекс України.

2. Закон України від 18 лютого 1992р. «Про оперативно-розшукову діяльність».

3.Клименко Н.І., Клевцов О.І. Можливості використання в розслідуванні злочинів деяких нетрадиційних криміналістичних і спеціальних знань та методів // Право України. – 1998. – №1.

4. Криміналістика. Учебник для ВУЗов (под редакцией Р.С.Белкина). – Москва, 1999.  
5. Образцов В.А. Криміналістика. Курс лекцій. – Москва, 1996.

## ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ: ВІДМІННОСТІ МІЖ НИМИ

*Віталій Книш,*

*У курс, юридичний факультет.*

*Науковий керівник – Вітчаренко О.А.,  
доцент.*

Трудовий договір, як і цивільно-правові договори, є формою виразу волі сторін, що його укладають. Норми трудового договору, як і цивільно-правових договорів, є обов'язковими для суб'єктів тих відносин, які він породжує. Трудовий договір і цивільно-правові договори також виконують однакові функції (ініціативну, програмно-координаційну, інформаційну, гарантійну, захисну та регулятивну) [1]. Однак між даними інститутами є істотні відмінності, зокрема:

1) за приналежністю до галузей права (трудовий договір є інститутом трудового права, а цивільно-правові договори – інститутом цивільного права);

2) за змістом (якщо зміст трудового договору становлять необхідні та факультативні умови, то до змісту цивільно-правових договорів належать істотні, звичайні та випадкові умови) [2];

3) за методом регулювання відносин між суб'єктами (якщо у відносинах між суб'єктами, що регулюються цивільно-правовими договорами, застосовується диспозитивний метод, тобто метод правової рівності сторін, то у відносинах, врегульованих трудовим договором, присутній метод субординації – підпорядкування працівника власнику підприємства, установи, організації або уповноваженому ним органу);

4) за видом забезпечення їх виконання (якщо у разі невиконання чи неналежного виконання цивільно-правових договорів до винної сторони застосовується цивільно-правова відповідальність, то за порушення умов трудового договору – дисциплінарна або матеріальна відповідальність) [3];

5) за специфікою форми цих договорів (якщо трудовий договір укладається в усній чи письмовій формі, то цивільно-правові договори можуть укладатись в усній, простій письмовій, письмовій – нотаріальній та конклюдентній формах) [4];

6) за віком, з якого виникає право на їх укладення (якщо, за загальним правилом, особа має право укласти трудовий договір з 16-ти років, а у виняткових випадках за наявності письмової згоди одного з батьків з 15-ти років (учні загальноосвітніх шкіл, професійних навчально-